

703

Wet van 31 oktober 1991, houdende regelen betreffende de openbaarheid van bestuur (Wet openbaarheid van bestuur)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het, mede gelet op artikel 110 van de Grondwet, met het oog op een goede en democratische bestuursvoering wenselijk is gebleken de regelen met betrekking tot de openheid en openbaarheid van bestuur aan te passen en deze zoveel mogelijk in de wet op te nemen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. Definities

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. overheidsorgaan: Onze Ministers, de bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen, de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie alsmede andere bestuursorganen, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur;
- b. document: een bij een overheidsorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- c. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een overheidsorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- d. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een overheidsorgaan, dan wel binnen een kring van overheidsorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- e. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer overheidsorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het overheidsorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn vorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een

adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;

f. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer overheidsorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het overheidsorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;

g. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten.

HOOFDSTUK II. Openbaarheid

Artikel 2

Een overheidsorgaan verstrekt bij de uitvoering van zijn taak, onverminderd het elders bij de wet bepaalde, informatie overeenkomstig deze wet.

HOOFDSTUK III. Informatie op verzoek

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een overheidsorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een overheidsorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.

3. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 4

Indien het verzoek betrekking heeft op gegevens in documenten die berusten bij een ander overheidsorgaan dan dat waarbij het verzoek is ingediend, wordt de verzoeker zo nodig naar dat orgaan verwezen. Is het verzoek schriftelijk gedaan, dan wordt het doorgezonden onder mededeling van de doorzending aan de verzoeker.

Artikel 5

1. De beslissing op een verzoek om informatie wordt genomen door of vanwege het overheidsorgaan.

2. Een gehele of gedeeltelijke afwijzing van een schriftelijk verzoek om informatie wordt schriftelijk en gemotiveerd aan de verzoeker medegedeeld. In geval van een mondeling verzoek vindt een dergelijke afwijzing schriftelijk en gemotiveerd plaats indien de verzoeker daarom vraagt. De verzoeker wordt op deze mogelijkheid gewezen.

3. Indien de informatie op een verzoek als bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft op een derde, worden de beslissing en de informatie, voor zover die op hem betrekking heeft, schriftelijk aan deze medegedeeld, indien hij dit verzoekt.

Artikel 6

Het overheidsorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vijftien dagen na de dag waarop het

verzoek is ontvangen. Het overheidsorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vijftien dagen verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.

Artikel 7

1. Het overheidsorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:
 - a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
 - b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
 - c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
 - d. inlichtingen daaruit te verschaffen.
2. Bij het kiezen tussen de vormen van informatie, genoemd in het eerste lid, houdt het overheidsorgaan rekening met de voorkeur van de verzoeker en met het belang van een vlotte voortgang van de werkzaamheden.

HOOFDSTUK IV. Informatie uit eigen beweging

Artikel 8

1. Het overheidsorgaan dat het rechtstreeks aangaat, verschaft uit eigen beweging informatie over het beleid, de voorbereiding en de uitvoering daaronder begrepen, zodra dat in het belang is van een goede en democratische bestuursvoering.
2. Het overheidsorgaan draagt er zorg voor dat de informatie wordt verschaft in begrijpelijke vorm, op zodanige wijze, dat belanghebbende en belangstellende burgers zoveel mogelijk worden bereikt en op zodanige tijdstippen, dat deze hun inzichten tijdig ter kennis van het overheidsorgaan kunnen brengen.

Artikel 9

1. Het overheidsorgaan dat het rechtstreeks aangaat draagt zorg voor het openbaar maken, zo nodig en mogelijk met toelichting, van door niet-ambtelijke adviescommissies aan het orgaan uitgebrachte adviezen met het oog op het te vormen beleid, tezamen met de door het orgaan aan de commissies voorgelegde adviesaanvragen en voorstellen.
2. Uiterlijk binnen dertig dagen nadat de adviezen zijn ontvangen heeft openbaarmaking plaats en wordt daarvan mededeling gedaan in de Nederlandse Staatscourant of een andere vanwege de overheid algemeen verkrijgbaar gestelde periodiek. Van een gehele of gedeeltelijke niet-openbaarmaking wordt op gelijke wijze mededeling gedaan.
3. De in het eerste lid bedoelde stukken kunnen worden openbaar gemaakt door deze:
 - a. op te nemen in een algemeen verkrijgbare uitgave,
 - b. afzonderlijk uit te geven en algemeen verkrijgbaar te stellen, of
 - c. ter inzage te leggen, in kopie te verstrekken of uit te lenen.

HOOFDSTUK V. Uitzonderingsgronden en beperkingen

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de krachtens artikel 1, onder a, aangewezen organen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door of vanwege overheidsorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het overheidsorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

HOOFDSTUK VI. Overige bepalingen

Artikel 12

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voor de centrale overheid regels worden gesteld met betrekking tot in rekening te brengen vergoedingen voor het ingevolge een verzoek om informatie vervaardigen van kopieën van documenten en uittreksels of samenvattingen van de inhoud daarvan.

Artikel 13

Deze wet verplicht niet tot het openbaar maken van adviezen van de Raad van State en van niet-ambtelijke adviescommissies die zijn uitgebracht voor 1 mei 1980.

Artikel 14

Nadere regels omtrent de uitvoering van het bij of krachtens deze wet bepaalde kunnen worden gesteld:

- a. voor de centrale overheid bij of krachtens een besluit van Onze Minister-President in overeenstemming met het gevoelen van de minister-raad;
- b. voor de provincies, gemeenten, waterschappen en andere krachtens artikel 1, onder a, aangewezen overheidsorganen door hun besturen.

Artikel 15

Tegen beschikkingen die berusten op hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald, staan geen andere administratiefrechtelijke voorzieningen open dan die ingevolge de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (Stb. 1975, 284).

Artikel 16

Op de ten tijde van inwerkingtreding van deze wet ingestelde beroepen tegen beschikkingen op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1978, 581) blijven de bepalingen van die wet van toepassing.

Artikel 17

Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, en Onze Minister van Binnenlandse Zaken zenden binnen vijf jaar na het in werking treden van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de wijze waarop zij is toegepast.

HOOFDSTUK VII. Wijziging van enige wetten

Artikel 18

1. Artikel 25a van de Wet op de Raad van State (Stb. 1962, 88)¹ wordt als volgt gewijzigd:

- a. Het eerste lid, onder a, komt te luiden: a. adviezen van de Raad, door Ons gevraagd,.
- b. In het tweede lid vervalt de zinsnede «, of, indien Wij het voorstel van wet niet goedkeuren, gelijktijdig met de openbaarmaking van het nader rapport aan Ons».
- c. In het tweede lid vervalt de laatste alinea.
- d. Het derde en vierde lid worden vernummerd tot vierde en vijfde lid.
- e. Na het tweede lid wordt een nieuw derde lid ingevoegd, luidende:
3. Openbaarmaking van adviezen als bedoeld in het eerste lid, onder a, welke niet kan geschieden zoals voorzien in het tweede lid, alsmede openbaarmaking van voordrachten en andere voorstellen, gedaan ingevolge artikel 16, geschiedt uiterlijk binnen dertig dagen nadat is beslist op het advies, de voordracht of een ander voorstel van de Raad. Daarbij worden mede openbaar gemaakt het nader rapport en, in voorkomend geval, de aan de Raad voorgelegde tekst alsmede het koninklijk besluit, indien de openbaarmaking niet elders is geregeld. De openbaarmaking heeft plaats op de wijze, voorgeschreven in artikel 9, eerste en tweede lid, van de Wet openbaarheid van bestuur.
- f. In het vierde lid (nieuw), onder a, wordt «artikel 4» vervangen door: artikel 10.
- g. In het vijfde lid (nieuw) wordt «het derde lid» vervangen door: het vierde lid.

2. Indien het bij koninklijke boodschap van 26 februari 1987 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de Raad van State ter aanpassing aan de Grondwet tot wet wordt verheven dan wel is verheven, en deze in werking treedt dan wel in werking is getreden, worden in de Wet op de Raad van State de volgende wijzigingen aangebracht:

a. In artikel 25b, derde lid, onder a, wordt «artikel 4» vervangen door: artikel 10.

b. In artikel 26, tweede lid, wordt «artikel 15, vierde lid» vervangen door: artikel 15, derde lid.

Artikel 19

Voor adviezen, voordrachten en andere voorstellen van de Raad van State, uitgebracht voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, blijven de op de dag voor de inwerkingtreding geldende wettelijke bepalingen van kracht.

Artikel 20

De Archiefwet 1962 (Stb. 1962, 313)² wordt als volgt gewijzigd:

a. Artikel 7, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. De archiefbescheiden die in de archiefbewaarplaatsen berusten, zijn openbaar behoudens het bepaalde in de artikelen 7a en 7b.

b. Na artikel 7 worden de volgende nieuwe artikelen ingevoegd:

Artikel 7a

1. Bij de overbrenging van de in artikel 1, eerste lid, onder b 1° en 2°, bedoelde archiefbescheiden kan degene die zorg draagt voor die archiefbescheiden, na advies van de beheerder van de archiefbewaarplaats, slechts beperkingen aan de openbaarheid stellen, met het oog op:

a. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

b. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen danwel van derden.

2. Na de in het eerste lid bedoelde overbrenging kan degene die zorg draagt voor de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden, niet alsnog beperkingen als bedoeld in het eerste lid aan de openbaarheid stellen tenzij zich na het tijdstip van overbrenging omstandigheden hebben voorgedaan die, waren zij op dat tijdstip bekend geweest, tot het stellen van beperkingen aan de openbaarheid ingevolge het eerste lid zouden hebben geleid.

3. Degene die zorg draagt voor de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden kan, gehoord degene op wiens last de archiefbescheiden zijn overgebracht, de bij de overbrenging aan de openbaarheid gestelde beperkingen opheffen, danwel ten aanzien van een verzoeker buiten toepassing laten, indien het belang van de gestelde beperking niet opweegt tegen diens belang tot raadpleging of gebruik van archiefbescheiden.

4. Beperkingen van de openbaarheid hebben geen betrekking op archiefbescheiden die ouder zijn dan honderd jaar, tenzij Onze Minister anders beslist.

5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent aan de openbaarheid te stellen beperkingen.

Artikel 7b

1. De openbaarheid van de in artikel 1, eerste lid, onder b 3°, bedoelde archiefbescheiden kan worden beperkt bij de desbetreffende overeenkomsten en beschikkingen.

2. Indien deze archiefbescheiden uit anderen hoofde in een archiefbewaarplaats zijn opgenomen om daar te berusten, kan degene die zorg draagt voor die archiefbescheiden beperkingen aan de openbaarheid stellen. Artikel 7a, eerste, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 21

Op verzoeken op grond van de Archiefwet 1962 (Stb. 1962, 313) tot raadpleging of gebruik van vóór de inwerkingtreding van deze wet in een archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden blijven de voor de inwerkingtreding van deze wet gestelde beperkingen ten aanzien van de openbaarheid van kracht.

Artikel 22

De Wet Nationale ombudsman (Stb. 1981, 35)³ wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 27, eerste lid, wordt in plaats van «artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur» gelezen: artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

2. In artikel 28, eerste lid, wordt in plaats van «artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur» gelezen: artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Artikel 23

Artikel 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Stb. 1962, 286)⁴ wordt als volgt gewijzigd:

In het eerste lid, tweede volzin, wordt in plaats van «Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1978, 581)» gelezen: Wet openbaarheid van bestuur.

Artikel 24

Artikel 75 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Stb. 1979, 442)⁴ wordt als volgt gewijzigd:

In het tweede lid wordt in plaats van «artikel 4 van de Wet openbaarheid van bestuur» gelezen: Artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

HOOFDSTUK VIII. Slotbepalingen

Artikel 25

De Wet openbaarheid van bestuur (Stb. 1978, 581) wordt ingetrokken.

Artikel 26

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 27

Deze wet kan worden aangehaald als Wet openbaarheid van bestuur.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 november 1991, Stb. 633.

² Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 juli 1989, Stb. 348.

³ Stb. 1989, 235.

⁴ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 29 augustus 1991, Stb. 449.

Zie voor de behandeling in de Staten-Generaal:

Kamerstukken II 1986/87, 1987/88, 1988/89, 1989/90, 19 859

Hand. II 1988/89, blz. 4909-4933;

5008-5037; 5074, 1990/91, blz. 129-130
Kamerstukken I 1990/91, 19 859 (21, 21a, 21b, 21c)

Hand. I 1991/92, blz. 41-44

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 31 oktober 1991

Beatrix

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

Uitgegeven de *eenendertigste* december 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin